

Motion till riksdagen 2005/06:A214

av Ana Maria Narti (fp)

Etniska trakasserier

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om åtgärder mot etniska trakasserier i antidiskrimineringslagarna.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om åklagarnas praxis inför anmälningarna om kränkningar och förolämpningar med bakgrund i etniska trakasserier.

Motivering

Under riksdagsåret 2004/05 reste jag frågan om åtgärder mot etniska trakasserier utövade utanför arbetsplatserna. Både min analys av situationen och mina yrkanden avstyrktes i AU:s betänkande 5 med en icke-preciserad hänvisning till pågående utredningar. Eftersom jag redan i inledningen av min motion talade om pågående utredningar i syfte att fästa uppmärksamhet på de fall jag beskrev tycker jag att mina yrkanden fortfarande är helt berättigade.

Etniska trakasserier i arbetslivet faller inom lagens tillämpningsområde. Om däremot någon utomstående, en privat person utan anknytning till en viss arbetsplats eller en viss verksamhet – alltså inte en näringsidkare eller en tjänsteman från en myndighet eller organisation – uppträder kränkande gentemot någon eller några personer med utländsk bakgrund blir det svårt att finna stöd för en juridisk stämning i nuvarande antidiskrimineringslagar. En rättslig prövning kan då sättas i gång enbart om målsägande själv gör en anmälan och om åklagarna bedömer anmälan berättigad att tas upp för rättslig prövning – vilket oftast inte sker. Inför sådana fall tycker åklagarna ofta att det blir svårt att vinna en rättegång, och därför rekommenderar de till målsägande att helt enkelt dra tillbaka anmälan. Det är uppenbart att de pågående utredningarna och arbetet med en förbättrad lagstiftning bör uppmärksamma både de lagtexter som så att säga glömmer bort förolämpningar och trakasserier utövade av privatpersoner och de praktiska rutiner som åklagarna i dag tillämpar.

Fel! Okänt namn på

Människor med bakgrund i annan kultur än den svenska kan utsättas för systematiska etniska trakasserier utan att finna skydd i rättssystemet. Detta är allvarligt eftersom de etniska trakasserier utgör det första steget i handlingar avsedda att skrämja, kränka och peka ut främlingarna som lovliga mänskliga byten för främlingsfientlighetens propaganda.

En invandrare som har fått ett viktigt politiskt uppdrag eller har nått en toppställning i näringslivet blir lätt måltavla för en främlingsfientlighet som försöker undvika straff genom att dölja sig bakom en fasad av skenbart lindriga förolämpningar. Packade i synbart harmlösa formuleringar kan hatet sprida sitt budskap utan att möta motstånd från rättssystemet. Upprepade trakasserier vållar lätt psykiska skador hos mottagarna. Det behövs inte särskilt grova förolämpningar eller direkta hot för att hos någon åstadkomma en känsla av utsatthet och skyddslöshet: det är själva upprepningen av nedsättande meddelanden (oftast framförda via telefon, mejl eller vanligt brev) som med tiden fungerar som psykisk tortyr. Om en främmande person misshandlar fysiskt en medmänniska ute på en gata, då begår denna person ett uppenbart brott och straffas för det. Varför ska psykisk misshandel lämnas utan juridisk påföljd?

Det krävs alltså en översyn och en skärpning av olika juridiska texter avsedda att stoppa alla former av etniska trakasserier – även trakasserier utövade av privatpersoner. Också en snabb utredning av juridisk praxis är nödvändigt i sammanhanget. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

Stockholm den 22 september 2005

Ana Maria Narti (fp)